

UO‘K(UDC, УДК): 821.111(73).09

## XX ASR BIRINCHI YARMI AQSH ADABIYOTIDA “JANUB RENESSANSI” FENOMENI: ADABIY MUHIT VA JARAYONLAR<sup>24</sup>

**Umrzaqov Islomjon Isroilovich**

*Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent,*

*Ingliz tili va adabiyoti kafedrasini mudiri,*

*Is'hoqxon Ibrat nomidagi*

*Namangan davlat chet tillari instituti*

*Namangan, O'zbekiston*

*Orcid ID: 0009-0001-8040-8270*

*E-mail: [islomumrzakov0101@gmail.com](mailto:islomumrzakov0101@gmail.com)*

### ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada XX asrning birinchi yarmida AQSH janubiy mintaqasida yuzaga kelgan “Janub Renessansi” davrining mohiyati, uning adabiy muhit va jarayonlari batafsil tahlil qilinadi. Tadqiqotda “Janub Renessansi”ning paydo bo'lishiga sabab bo'lgan tarixiy, ijtimoiy va siyosiy omillar o'rganilib, janubiy o'lkalarning o'ziga xos madaniyati, an'analari hamda u yerda yashovchi xalqning tajribalari qanday qilib adabiy jarayonlarga ta'sir qilgani ko'rsatib beriladi. Maqolada janublik yozuvchilarning ijodi va ularning asarlari, janubiy mintaqaning milliy va madaniy identifikatsiyasini shakllantirishdagi roli, shuningdek, ularning o'sha davrdagi irqiy, ijtimoiy va madaniy stereotiplarga qarshi chiqishi tahlil qilinadi. Bundan tashqari, “Janub Renessansi” davrining AQSH adabiy rivojlanishidagi o'rni, uning milliy madaniyat va regionalizmga qo'shgan hissasi, shuningdek, ijtimoiy o'zgarishlar va tarixiy jarayonlar bilan bog'liqligi haqida fikr yuritiladi. Tadqiqotda adabiyot va mintaqaning siyosiy-iqtisodiy sharoitlari o'rtasidagi murakkab aloqalar, hamda bu harakatning bugungi zamon Amerika adabiyotidagi o'rniga urg'u beriladi.

Shunday qilib, maqola “Janub Renessansi” fenomenining adabiy va madaniy jarayonlar, shuningdek, Amerika janubining tarixiy o'ziga xosliklari nuqtayi nazaridan chuqur tahlilini taqdim etadi, shuningdek, uning zamonaviy Amerika adabiyotidagi ahamiyatini yoritib beradi.

### KALIT SO'ZLAR

Janub renessansi, Amerika adabiyoti, XX asr 1-yarmi, adabiy muhit, adabiy jarayonlar, janublik yozuvchilar, madaniy kontekst, mintaqaviylik (regionalizm) modernizm (janub kontekstida).

**Received:** September 8, 2025

**Accepted:** September 11, 2025

**Available online:** November 16, 2025

<sup>24</sup> **For citation (Iqtibos keltirish uchun, для цитирования):**

Umrzaqov I. XX asr birinchi yarmi AQSH adabiyotida “Janub renessansi” fenomeni: adabiy muhit va jarayonlar. // Komparativistika (Comparative Studies). — 2025. — Vol.2, № 4(8) — B. 353-364

## THE PHENOMENON OF “SOUTHERN RENAISSANCE” IN AMERICAN LITERATURE OF THE FIRST HALF OF THE 20TH CENTURY: LITERARY ENVIRONMENT AND PROCESSES

**Umrzakov Islomjon Isroilovich**

*Associate Professor, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology,  
Head of the Department of English Language and Literature,*

*Namangan State Institute of Foreign  
Languages named after Is'hokkxon Ibrat,  
Namangan, Uzbekistan*

*Orcid ID: 0009-0001-8040-8270*

*Email: [islomumrzakov0101@gmail.com](mailto:islomumrzakov0101@gmail.com)*

---

### ABSTRACT

This article provides a detailed analysis of the essence of the “Southern Renaissance” period that emerged in the southern region of the United States in the first half of the 20th century, examining its literary environment and processes. The study explores the historical, social, and political factors that led to the emergence of the “Southern Renaissance,” and demonstrates how the unique culture, traditions, and experiences of the people living in the southern regions influenced literary processes. The article analyzes the works of southern writers, their role in shaping the national and cultural identity of the southern region, as well as their opposition to racial, social, and cultural stereotypes of that time. Furthermore, it discusses the role of the “Southern Renaissance” in the literary development of the United States, its contribution to national culture and regionalism, as well as its connection with social changes and historical processes. The study emphasizes the complex relationships between literature and the political and economic conditions of the region, as well as the place of this movement in contemporary American literature.

Thus, the article presents an in-depth analysis of the “Southern Renaissance” phenomenon from the perspective of literary and cultural processes, as well as the historical specificities of the American South, while also highlighting its significance in modern American literature.

---

### KEYWORDS

Southern renaissance, American literature, first half of the 20th century, literary environment, literary processes, southern writers, cultural context, regionalism, modernism (in the Southern context).

## ФЕНОМЕН “ЮЖНОГО РЕНЕССАНСА” В ЛИТЕРАТУРЕ США ПЕРВОЙ ПОЛОВИНЫ XX ВЕКА: ЛИТЕРАТУРНАЯ СРЕДА И ПРОЦЕССЫ

**Умрзаков Исломжон Исроилович**

*доктор философии по филологическим наукам (PhD),*

*доцент, заведующий кафедрой*

*английского языка и литературы,*

*Наманганский государственный институт*

*иностранных языков имени Исхакхана Ибрата,*

*Наманган, Узбекистан*

*Orcid ID: 0009-0001-8040-8270*

*E-mail: [islomumrzakov0101@gmail.com](mailto:islomumrzakov0101@gmail.com)*

| АННОТАЦИЯ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА                                                                                                                                                                                                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>В данной статье подробно анализируется сущность эпохи «Южного ренессанса», возникшего в южных штатах США в первой половине XX века, а также литературная среда и процессы этого периода. В исследовании рассматриваются исторические, социальные и политические факторы, способствовавшие появлению «Южного ренессанса», показывается, каким образом уникальная культура, традиции и опыт народов южных штатов повлияли на литературные процессы. В статье определяется роль этого региона в формировании национальной и культурной идентичности, анализируется творчество писателей-южан, прослеживается противостояние авторов расовым, социальным и культурным стереотипам того времени. В статье также определяется значение эпохи «Южного ренессанса» для развития американской литературы, её вклад в национальную культуру и регионализм, прослеживается связь данного литературного феномена с социальными изменениями и историческими процессами. В ходе исследования было выявлено существование сложных взаимосвязей между литературой и политико-экономическими условиями региона и сделан акцент на значении этого движения для современной американской литературы.</p> | <p>«Южный ренессанс», американская литература, первая половина XX века, литературная среда, литературные процессы, южные писатели, культурный контекст, регионализм, модернизм (в контексте американского Юга).</p> |
| <p>Таким образом, статья представляет глубокий анализ феномена «Южного ренессанса» с точки зрения литературных и культурных процессов, а также исторической специфики американского Юга, освещая его важность в контексте современной американской литературы.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                     |

## KIRISH

Amerika Qo'shma Shtatlari adabiyoti davr nuqtayi nazaridan nisbatan yosh hisoblansa-da, o'zining murakkabligi va turfa xilligi bilan jahon madaniyatida o'ziga xos o'rin egallaydi. So'nggi ikki asrdan oshiqroq davr mobaynida AQSH adabiyoti shunchalar ulkan ijodiy evolyutsion yo'lni bosib o'tdiki, XIX-XX asrlar jahon adabiy jarayonlari, adabiy oqimlar va yo'nalishlariga katta ta'sir o'tkaza boshladi.

Shuni alohida ta'kidlash lozimki, o'zbek adabiyotshunosligida Amerika qit'asi adabiy muhiti vakillarining ishlari yetarli darajada o'rganilmaganligi kuzatiladi. Bu esa, albatta, okean orti adabiy jarayoni, bu jarayon vakillari asarlarining tematikasi, g'oyaviyligi haqidagi bilimlarning yetarli darajada emasligiga sabab bo'ladi. Natijada Amerika adabiyoti durdonalarining o'quvchilar tomonidan "hazm" qilinishida ayrim qiyinchiliklar yuzaga keladiki, bu o'z o'rnida qator durdona asarlarga bo'lgan qiziqishlarning susayishiga olib kelmoqda. Xususan, amerikalik modernizmning yorqin namoyandalari asarlari hali-hanuz o'zbek kitobxonlari e'tiboridan chetda qolib kelmoqda. Modernizm oqimiga mansub asarlar tahlilining amalga oshirilmagani sababli uni tushunishdagi muammolarga va natijada bu oqim asarlarining o'zbek tiliga tarjima qilinmasligiga sabab bo'lmoqda. Bu ham, o'z o'rnida, kitobxonlarimiz va Amerika modern yozuvchilari o'rtasidagi ulkan bo'shliqning paydo bo'lishiga olib kelishi tabiiy hol.

Amerika Qo'shma Shtatlari adabiyotini o'rganar ekanmiz, uning janubiy o'lkalari adabiyotidagi o'ziga xoslikni kuzatamiz. Aynan ana shu o'ziga xoslik hamisha dunyo adabiyotshunoslari e'tiborini tortib keladi. Janub Renessansini Amerika tarixida o'xshashi yo'q hodisa deb ta'riflash mumkin. Amerika Qo'shma Shtatlarida avval ham adabiy jarayonda o'sish bo'lgan. Xususan, Yangi Angliya va O'rta G'arb o'lkalarida bunday jarayonlar sodir bo'lgan, biroq hech bir o'lka 1920-yillar Janubi singari bunday darajada keng ko'lamda va ta'sir doirasi ila adabiyot sohasiga kirib kelmagandi. Bu o'lka haqidagi tortishuvlar mana bir asrdan oshdiki hali yakunini topgani yo'q. Amerikalik tadqiqotchilar mavzusida ham bu holatni yaqqol kuzatish mumkin. Zero, ularning tadqiqot mavzulari nomida "Janub

siri”, “Janub mistikasi” kabi jumlar tez-tez uchrab turadi. Ayrim tadqiqotchilar Fuqarolar urushigacha bo‘lgan davrda Janub Shimolga nisbatan tamomila boshqa dunyo bo‘lganini ta’kidlashadi.

### ASOSIY QISM

Amerikalik tanqidchilar: D.M. Bredberi (Bradberi J.M., 2011, 21), R.D. Grey (Gray R.J., 1977, 16), L.D. Rubin (Rubin L.D., 1963, 45), X.K. Xolman (Holman H.C., 2008, 6) fikricha, 1920-yillardan boshlab Amerika janubining adabiyoti mislsiz ravnaq topgan bo‘lib, bu holat nafaqat mintaqaning madaniy taraqqiyotiga, balki umuman AQSh adabiyoti va madaniyatiga ham katta ta’sir ko‘rsatgan.

Shuni alohida ta’kidlash lozimki, Amerika Janubi adabiyotida uyg‘onish davrining shakllanishida o‘lkaning ijtimoiy-siyosiy jarayonlari katta rol o‘ynagan. Janub adabiyotida Uyg‘onish davrining paydo bo‘lishidan oldin ham adabiyot mavjud ediki, ayrim o‘rinlarda “Uyg‘onish” terminining qo‘llanilishi masalasida ham adabiyotshunoslar o‘rtasida tortishuvlar kuzatiladi. masalan,

Janub adabiyotidagi yorqin hodisalaridan biri “qochqinlar” deb atalmish bir guruh adabiyotchilarning faoliyati bilan bog‘liq edi. Ular o‘zlarining adabiyot haqidagi fikrlarini Neshvil shahridagi Vanderbilt universitetida paydo bo‘lgan “Fugitive” (Qochqin) jurnalida aks ettirishgan. Janubning D.K.Rensom, U.Ya. Elliott, D.M. Frenk, S.M. Xirsh, U.K. Friyerson, S. Jonson, A.B. Stivenson, D. Davidson, M. Mur, U.K. Karri, A. Starr, L. Rayding, D.I. Uills, U.R. Uills kabi iqtidorlari “Fugitive” jurnali atrofida birlashgan edilar. Bu iqtidorlarning birlashishiga asosiy sababchi esa Vanderbilt universiteti ingliz tili o‘qituvchisi D.K. Rensom bo‘lib, u she’riyat kechalarini tashkil etar, bu kechalarda yosh shoirlar o‘zlarining ijodlaridan o‘qib berishar, keyin esa har bir o‘qilgan she’r o‘rtada tahlil etilardi. Keyinchalik, 1921-yilda, bu guruhga Allen Teyt va Robert Penn Uorren kelib qo‘shiladilar. Teytning guruhga kelib qo‘shilishi, katta o‘zgarishlarga olib keladi. Teyt o‘sha paytda hali bizning o‘lkalarga xos bo‘lmagan adabiy hodisalarni bilardi (Rubin L.D., 1985, 226), deb yozadi Rensom 1959-yilda Teytning 60 yilligiga bag‘ishlab yozgan maqolasida. Donald Rensom

ta'kidlaganidek, Allen Teyt haqiqatan ham guruhga adabiy modernizm kayfiyatini olib kelgan edi.

Ana shu she'riyat kechalari sababli to'plangan she'rlarni chop etish uchun yosh iqtidorlarda adabiy jurnal tashkil etish g'oyasi tug'iladi. Natijada 1922-yilning aprel oyida "Fugitive" jurnali paydo bo'ldi. Jurnal sahifalarida yosh iqtidorlarning she'rlari chop etila boshladi. Bundan tashqari bu she'rlarning tahlillari ham jurnal sahifalarida berib borilardi.

"Qochqinlar" o'z o'lkalarining adabiy ifodalariga qarshi chiqishdi. 1865-yildan to 1920-yillargacha bo'lgan davrni janub ijodkorligidagi qorong'u tunga mengzash mumkin. Bu sentimental mahalliy bo'yoqdorlikka ega tarix, axloqiy she'riyatga taqlid va plantatsiyalarning sentimental bo'rttirib ko'rsatilgan kartinalari davri edi (Holman H.C., 2008, 188).

O'z she'rlarida yosh shoirlar turli mavzularga murojaat etishardi. Tabiat, xudoga murojaat, Shimol va Janub o'rtasidagi urush, borliq haqidagi falsafiy qarashlar ularning asosiy mavzulari edi. Ularning ijodlariga, asosan, ikki yo'nalish katta ta'sir o'tkazgan bo'lib, ular G.D.Toro, R.U.Emerson kabi transsendentalizm namoyandalari hamda T.S.Eliot kabi modernist yozuvchilarning adabiy va falsafiy qarashlaridan ilhomlandilar(Архангельская И.Б., 2012, 306).

Adabiyotshunoslar Amerika adabiyotidagi "Janub Uyg'onish davri" yoki "janub maktabi"ning shakllanishi va rivojlanishi bilan uyg'un jarayonlarni U.Folkner, R.P.Uorren (Warren R. P., 1956, 41), U.Stayron (Styron W., 1979, 98.), T.Vulf(Wolfe T.C., 1988, 446), K.E.Porter (Porter K. A., 1965, 228) kabi adiblar ijodi bilan ham bevosita bog'liq holda o'rganish lozimligini ta'kidlaydilar. Mazkur yozuvchilarni o'ziga xos ijodiy mushtaraklik yoki adabiy g'oyalar birlashtirib turadiki, bu ularni "janub maktabi" namoyandalari deb ta'riflash uchun yetarli asos bo'lib xizmat qiladi.

"Janub maktabi" vakillariga xos bo'lgan qiziqarli va o'ziga xos qirralar mavjudki, bu ularning ijodiga umumiylik bag'ishlab turadi ular quyidagilardir:

1. Janublik adiblar ijodida o'tmishga murojaat qilish alohida o'rin egallaydiki, ularining asarlarida o'tmish hozirning bir qismi sifatida tasvirlanadi va kelajakka

tomon davom etadi. Badiiy shaklda o'z ifodasini topgan bu zamonlararo aloqa XX asr Janub adabiyotining eng muhim xususiyatlaridan biri bo'lib, Amerika Janubi tarixini, o'z o'tmishini tuyish, eslash keyinchalik dunyo darajasidagi adabiy Vaqt muammosi darajasigacha ko'tariladi. O'tmish XX asr janublik yozuvchilar uchun Janubning Fuqarolar urushi bilan bog'liq bo'lgan o'tmishi bo'lib, aksar yozuvchilar urushdagi mag'lubiyat natijasida janubliklar tomonidan his qilingan fojiaiy kechinmalar mohiyatini ko'rsatib berish uchun ana shu yaqin o'tmishga murojaat etishgan. Biroq XIX asr Janub yozuvchilaridan farqli o'laroq, "Janub Renessansi" vakillari Janub o'tmishini obyektiv tahlil etishga urinishadi. Yangi burjualashgan Janubni rad etganlari holda ular o'tmishdagi aristokratlar Janubini sog'inishadi. O'tmishdagi Janubning an'anaviy boyliklari – yuksak madaniyati, oliyjanob xonimlar va janoblarining axloqiy kodekslarini sog'ingan yozuvchilar bu o'tmishga tanqidiy jihatdan yondashishga harakat qiladilar. Mazkur adiblarning asarlarida zamona illatlari o'tmishdagi illatlar natijasidir, zero aynan quldorchilik Janubni halokatga olib kelgan va Fuqarolar urushining kelib chiqishiga sabab bo'lgan degan qarashlar yaqqol kuzatiladi.

2. "Janub maktabi"ning hamma yozuvchilari janubiy shtatlarda tavallud topgan bo'lib, asarlarida, asosan, Amerika janubidagi ijtimoiy hayotni tasvirlaganlar.

3. Janublik hamma adiblarda inson tabiatining nozik psixologik analiziga intilish kuzatiladi. Janub yozuvchilari uchun psixologizm shunchalik xos bo'lgan umumxususiyatki, Janub va Shimol yozuvchilari o'rtasidagi farqni ana shu jihatga qarab ham ajratib olish mumkin.

Adabiy tanqidchilarning fikricha, zo'ravonlik, inson psixikasidagi buzilishlar, odamlar tana tuzilishidagi g'ayrioddiylik, shuningdek "insonning oldindan bilib bo'lmas va sirli tabiatga ega ekanligiga ishonish" doimo "janub renessansi" yozuvchilarining qiziqish doirasida bo'lgan (Rubin L.D., 1985, 263). Ammo ayni o'rinda yana shuni ta'kidlash kerakki, yuqorida sanab o'tilgan xususiyatlar faqat Amerika janubi adabiyotigagina xos emasdi. Zero, bu mavzular J.Joys, F.Kafka, M.Prust kabi modernizm vakillari ijodida ham o'z aksini topgandi.

“Janub renessansi”ning yana bir muhim qirralaridan biri bu tarixiy romanchilikning rivojlanishidir. 1920-1930-yillarning T.S. Stribling, D. Boyd, M. Mitchell, S. Yang, E.N. Laytl, K. Gordon, A. Teyt, U. Folkner kabi aksariyat janub yozuvchilari tarixiy roman janriga murojaat qilishgan. Ularning ko‘plab asarlarida Fuqarolar urushi mavzusi aks ettirilgan.

O‘sha yillarda Fuqarolar urushidagi alamli mag‘lubiyatni hazm qilish janubliklar uchun oson kechmagan. Dasturxon atrofidagi suhbatlarda kattalar kichiklarga urushga qadar Janubda kechgan hayot tarzi, Fuqarolar urushi va shu kabilar haqida so‘zlab berishardi. Umuman, keyingi davr yozuvchilari uchun tarixiy mavzu qidirish unchalik katta qiyinchilik tug‘dirmagan. Zero, ular tarixiy mavzular og‘ushida ulg‘ayishgandi. 1930-yillarda Amerika Qo‘shma Shtatlari Janubi adabiyotining rivojlanishi adiblarning aynan o‘z tarixlari haqida yozgan asarlari hisobiga ro‘y berdi (Архангельская И.Б., 2012, 307). Bu asarlarning deyarli hammasida o‘sha davr Janub adabiyotiga xos bo‘lgan xususiyatlar mavjud bo‘lib, ularni Fuqarolar urushi voqealari bog‘lab turardi. Bundan tashqari, o‘sha davrlar asarlaridagi voqea-hodisalar Janub shtatlaridan birida bo‘lib o‘tar, ulardagi obrazlar sistemasida ham ma’lum bir uyg‘unlikni kuzatish mumkin edi. Masalan, deyarli hamma asarlarda janublik oliyjanob aristokrat, janublik go‘zal qiz, yaramas yanki, sadoqatli qullar obrazlarini uchratish tabiiy xol edi. Romanlarning g‘oyaviy o‘zagini esa janub sivilizatsiyasining yovvoyi shimolliklar tomonidan vayron etilishi mavzusi tashkil etardi.

Janub adabiyotining asosiy mavzularidan biri - Amerika janubining o‘ziga xos tabiati va turmush tarzining tasviri. Yozuvchilar o‘z asarlarida janubning go‘zal manzaralarini, an‘analarini, urf-odatlarini va madaniyatini aks ettirishga harakat qilishgan.

Janub adabiyotining yana bir muhim mavzusi - quldorlik tuzumi va uning oqibatlari. Yozuvchilar o‘z asarlarida quldorlikning insoniylikka zid ekanligini, uning jamiyatga keltirayotgan zararlarini ko‘rsatib berishga harakat qilishgan.

Janub adabiyotining muhim xususiyatlaridan biri - uning o'ziga xos uslubi va tili. Yozuvchilar o'z asarlarida janubning mahalliy shevasidan, idiomalaridan va xalq og'zaki ijodining elementlaridan foydalanishgan.

Albatta, "Janub renessansi" davri yozuvchilari asarlarida "Amerika" obrazini yaratishdagi o'ziga xosliklarni quyidagi faktlar va misollar bilan yanada aniqroq tasavvurga ega bo'lish mumkin.

1. Amerika janubiga xos o'ziga xoslikni aks ettirish:

"Janub renessansi" davri yozuvchilari o'z asarlarida Amerika janubiga xos bo'lgan tabiatni, landshaftlarni, o'simliklar va hayvonot dunyosini batafsil tasvirlashgan. Uilyam Folknerning "Shovqin va g'azab (The Sound and the Fury)" romanida Missisipi shtatining qishloqlari, plantatsiyalar, o'rmonlar va daryolar tasvirlangan. Ushbu tasvirlar orqali Amerikaning janubiy o'lkalariga xos bo'lgan atmosfera, muhit yaratiladi.

2. Tarixiy va madaniy merosga murojaat:

"Janub renessansi" yozuvchilari o'z asarlarida Amerika janubining tarixiy o'tmishiga, jumladan, quldorlik davriga, fuqarolar urushiga, rekonstruksiya davriga murojaat qilishgan. Masalan, Margaret Mitchellning "Shamollarda qolgan hislarim (Gone with the Wind)" romanida fuqarolar urushi davridagi Amerika janubi jamiyati, quldorlikning insonlar taqdiriga ta'siri, urushning vayronkorligi tasvirlangan.

3. Ijtimoiy muammolarni ko'tarish:

Ushbu davr yozuvchilari o'z asarlarida janubiy o'lkalar jamiyatidagi ijtimoiy muammolarni, jumladan, irqchilik, kamsitish, qashshoqlik, adolatsizlik kabi muammolarni ko'targanlar. Jumladan, Uilyam Folkner "Alvon yaproqlar (Red leaves)" va "Qorong'u tushganda ([That evening sun](#))" hikoyalarida irqchilik muammosi, qora tanli odamlarga nisbatan adolatsizlik, jamiyatdagi ziddiyatlar tasvirlangan.

4. Psixologik tahlilga e'tibor qaratish:

"Janub renessansi" adiblari o'z asarlarida insonlar psixologiyasiga, ularning

ichki dunyosiga, kechinmalariga e'tibor qaratganlar. Xususan, Uilyam Folknerning "Yengilmaslar (The Unvanquished)" romanida bosh qahramon – Bayard Sartorisning ichki kechinmalari butun asar drammatizmi asosini tashkil etadi.

#### 5. Modernistik uslubdan foydalanish:

"Janub renessansi" davri yozuvchilari o'z asarlarida modernistik adabiyotning uslubiy xususiyatlaridan, jumladan, ichki monolog, ong oqimi, turli nuqtayi nazardan hikoya qilish kabi usullardan foydalanganlar. Bunga Uilyam Folknerning "Shovqin va g'azab (The Sound and the Fury)" romani yorqin misol bo'la oladi. Romanda turli qahramonlarning nuqtayi nazaridan hikoya qilish, ichki monologlardan foydalanish orqali voqealar tasviri boyitiladi va murakkablashtiriladi.

### XULOSA

Xulosa qilib shuni aytish mumkinki, XX asrning 20-30-yillarida Amerika Janubida yashab ijod qilgan adiblarning asarlarida ma'lum bir umumiylikni kuzatish mumkin. Bu umumiylik Janubning urushga qadar ideal hayoti, eski davrlarni sog'inish, janublik olijanob aristokrat, janublik go'zal qiz, yaramas yanki, sadoqatli qullar obrazlarida namoyon bo'ladi. Janub Renessansi nafaqat Amerika Qo'shma Shtatlari, balki butun dunyo adabiyotiga o'zining o'lmas va nodir asarlarini taqdim etgan betakror yozuvchilarning paydo bo'lishiga olib keldi. Aksariyat janublik yozuvchilar o'lkaning fojeali tarixiga o'zgalar e'tiborini qaratish va Fuqarolar urushida Janubning haq ekanini tasvirlab beruvchi badiiy asarlar yaratishga uringanlar. Janub Renessansi yozuvchilari o'z vatandoshlari yelkalarida og'ir yuk bo'lib turgan tarix g'am-tashvishlari-yu azob-uqubatlari haqida yozishgan. Ularni konservativ jamiyatdagi bir xillik va tenglikni saqlash mavzulari tashvishlantirdiki, bunday jamiyatlarda inson va uning ichki dunyosi, oila yoki cherkov qarashlari oldida arziyas narsaday edi. Va nihoyat, bu davr yozuvchilari quldorlik va qulchilik mavzusiga murojaat etishgan. Ular, garchi quldorlik tuzumi asoratlari guvohi bo'lgan esalar-da, bu mavzuga anchayin obyektivlik baxsh eta olishdiki, bu ularni o'tmishdagi yozuvchilardan ancha farqlanib turishlarini ko'rsatardi.

**FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI**

1. Bradbury J.M. Renaissance in the South: A Critical History of the Literature 1920–1960. – Chapel Hill.: University of North Carolina Press, 2011. – 222 p.
2. Gray R.J. The Literature of Memory: Modern Writers of the American South. – NY.: The Johns Hopkins University Press, 1977. – P.390.
3. Rubin L.D. The Faraway Country. Writers of the Modern South. Seattle: University of Washington, 1963. – xvi. – P. 256.
4. Holman H.C. The Roots of the Southern Writing. Essays on the Literature of the American South. – Athens.: University of Georgia Press, 2008. – xiii. – P. 236.
5. Rubin L.D. The history of Southern literature. – Baton Rouge.: Louisiana State University Press, 1985. – P. 319.
6. Архангельская И.Б. Феномен «Южного ренессанса» и литература Американского Юга 20-30-х гг. XX века // Вестник Нижегородского университета имени Н.И. Лобачевского. – 2012, №6 (1). – Стр.380.
7. Warren R. P. Segregation: the inner conflict in the South. – Random House.: New York, 1956. – P. 92.
8. Styron [W. The Confessions of Nat Turner](#). – Signed Limited Edition.: Franklin Center, PA: Franklin Library, 1979. – P. 441.
9. Wolfe T.C. A Southern Appalachian Reader. – Appalachian Consortium Press. 1988. – P. 561
10. Porter K. A. The collected Stories. – [Harcourt, Brace & World](#). – 1965. – P. 506

## REFERENCES

1. Bradbury J.M. (2011). *Renaissance in the South: A Critical History of the Literature 1920-1960*. Chapel Hill.:University of North Carolina Press.
2. Gray R.J. (1977). *The Literature of Memory: Modern Writers of the American South*. NY.: The Johns Hopkins University Press.
3. Rubin L.D. (1963). *The Faraway Country. Writers of the Modern South*. Seattle: University of Washington, xvi.
4. Holman H.C. (2008). *The Roots of the Southern Writing. Essays on the Literature of the American South*. Athens.: University of Georgia Press, xiii.
5. Rubin L.D. (1985). *The history of Southern literature*. Baton Rouge.: Louisiana State University Press.
6. Arkhangelskaya I.B. (2012). The Phenomenon of the “Southern Renaissance” and the Literature of the American South in the 1920s–1930s // *Bulletin of N.I. Lobachevsky Nizhny Novgorod University*, No. 6 (1).
7. Warren R. P. (1956). *Segregation: the inner conflict in the South*. Random House.: New York.
8. Styron [W. \(1979\). The Confessions of Nat Turner](#). Signed Limited Edition.: Franklin Center, PA: Franklin Library.
9. Wolfe T.C. (1988). *A Southern Appalachian Reader*. Appalachian Consortium Press.
10. Porter K. A. (1965). *The collected Stories*. [Harcourt, Brace & World](#).